

MYRS 27.02.2024 § 57

8/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: 1 Innovatiivinen Suomi, OKM

Erityistavoite: 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

Hakemusnumero: R-01271 (403346, 403496,403495)

Hakija: Koulutuskuntayhtymä OSAO, Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu

Toteutusaika: 1.1.2024–30.11.2026

Toteuttamisalue: Pohjois-Pohjanmaa

Hankekuvaus:

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 ja Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan 2021–2030 edistämiseksi tarvitaan uusien ympäristöystävällisten teknologioiden ja ratkaisujen kehittämistä. VISIOK-hankeessa tuotetaan uutta tutkimustietoa vedyn hyödyntämisessä, varastoinnissa ja kuljetuksessa sovellettavaksi. Hankkeessa kehitetään tutkimus-, demonstraatio- ja oppimisympäristöjä, joilla etsitään ratkaisuja kestäväan logistiikkaan ja koulutukseen. Vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävät hyötyajoneuvot, niiden huolto- ja korjausosaaminen, sisälogistiikka sekä digitaalisuutta hyödyntävät oppimisympäristöt auttavat kaikki osaltaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä vihreää siirtymää edistäen. Koulutusorganisaatioiden käyttöön tulevat, kestävä kehitystä tukevat tutkimus-, demonstraatio- ja oppimisympäristöt tarjoavat monipuolisia, laajaa välillistä kohderyhmää hyödyttäviä mahdollisuuksia kestävä kehityksen periaatteiden ja käytännön osaamisen lisäämiseen. Uuden tutkimustiedon sekä uusien tutkimus-, demonstraatio- ja oppimisympäristöjen yhteiskehittäminen alueen eri koulutussektoreiden sekä työelämän kesken tukee alueen elinkeinoelämän uudistumista vihreän siirtymän mukaisesti ja tätä kautta Pohjois-Pohjanmaan taloudellista kehitystä.

Hankkeen toimenpiteillä reagoidaan akuutteihin haasteisiin ja haetaan pidempiaikaisia vaikutuksia: alueelle saadaan aiempaa tehokkaampaa ja kestävämpää hyötyajoneuvojen ja metsäkoneiden käyttöä sekä kustannustehokkaampia ja vastuullisempia tuotantostrategioita ja varastointiprosesseja. Hanke lisää osaltaan tieliikenteen käyttämän uusiutuvan energian määrää sekä lisää aiheeseen liittyvää tietoutta. Hanke mahdollistaa monialaisen ja eri koulutusasteet ylittävän innovatiivisen yhteistyön, minkä ansiosta hankkeen vaikuttavuus ulottuu laajalle.

Hankkeen pitkän aikavälin tavoitteita ovat mm.

- vihreän siirtymän edistäminen tutkimus-, demonstraatio- ja oppimisympäristöjä kehittämällä
- vihreään siirtymään liittyvän tiedon lisääminen
- Työllisyyden ja elinkeinoelämän vahvistaminen.

Hankkeen toimienpiteet on jaettu neljään työpakettiin:

TP1. Uusi logistiikan ekosysteemi ja vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävät hyötyajoneuvot (vastuutaho Oulun yliopisto, osatoteuttaja OSAO).

Työpaketissa- vastataan raskaiden ajoneuvojen vaihtoehtoisten käyttövoimien tarpeeseen ja erityisesti vetysiirtymään ja lisätään tietotaitoa aiheesta. Keskeistä on saada alueelle uusi logistiikan ekosysteemi vastaamaan muun muassa kasvavaa vedyn kuljetustarvetta.

- tutkitaan vaihtoehtoisilla käyttövoimilla, erityisesti vedyllä kulkevien hyötyajoneuvojen toimivuutta erilaisissa kuljetustehtävissä. Tuotetaan uutta tietoa vetyajoneuvojen roolista tulevaisuudessa, niiden hyödyntämisestä ja muunneltavuudesta eri käyttötarkoituksiin.
- Edistetään ja yhteiskehitetään hyötyajoneuvokoulutuksen vaihtoehtoisten käyttövoimien tutkimus, kokeilu-, kehittämis- ja oppimisympäristöä. Työpaketissa hyödynnetään OSAOn vety- ja sähkökäyttöisiä kuorma-autoja sekä kehitetään kestäviä logistiikkaratkaisuja, joiden tavoitteena ovat päästöjen vähentäminen, kustannustehokkuus ja kuljettajatyön mielekkyyden lisääminen.

TP2. Hyötyajoneuvokoulutuksen vaihtoehtoisten käyttövoimien huolto- ja kunnossapito - ympäristön edistäminen ja yhteiskäyttö (vastuutaho OSAO, osatoteuttaja Oamk).

Työpaketissa

- Selvitetään, minkälaista huolto- ja kunnossapitokalustoa vaihtoehtoiset käyttövoimat vaativat, minkälaisia vaihtoehtoja on tarjolla sekä aiheeseen liittyvät säädökset ja luvanvaraisuus.
- selvitetään vaihtoehtoisten käyttövoimien jälkimarkkinointiin liittyviä koulutus- ja osaamistarpeita ja rakennetaan sen pohjalta hyötyajoneuvokoulutukseen vaihtoehtoisten käyttövoimien huolto- ja kunnossapito-oppimisympäristö, joka koostuu sekä digitaalisista että fyysisistä huolto- ja kunnossapitolaitteista. Oppimisympäristö toimii monipuolisena tutkimus- ja kehitysympäristönä, jota hyödyntää sekä korkeakoulut että ammattipisto.

TP3: Kestävän (sisä)logistiikan demonstraatio- ja oppimisympäristön kehittäminen (vastuutaho Oamk, osatoteuttaja OSAO).

Työpaketissa

- luodaan resurssi- ja energiatehokasta logistiikkaa edistävä yhteinen demonstraatio- ja oppimisympäristö hankkeen toteuttajaorganisaatioihin. Ympäristö mahdollistaa resurssi- ja energiatehokkaan logistiikan koulutuksen sekä uusien teknologioiden testaamisen yritystoiminnassa.

TP4: Digitaalinen, kestävä metsäalan oppimisympäristö (vastuutaho OSAO).

Työpaketissa

- markkinakartoituksen ja eri sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun avulla laajennetaan näkemystä nykyaikaisen metsäalan oppimisympäristön mahdollisuuksista.
- suunnitellaan ja rakennetaan metsäalan digitaalinen oppimisympäristö, jotta koneopetus voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Hankkeen tuloksina saatu tieto, tutkimus-, demonstraatio- ja oppimisympäristöt sekä toimintamallit muuttavat oppilaitosten ja alueen elinkeinoelämän toimintaa vastaamaan paremmin vihreän siirtymän tuomiin haasteisiin. Hankkeessa tuotetut tulokset ovat tärkeää tietoa alueen päättäjille älykkään erikoistumisen ja vihreän siirtymän toteuttamiseksi.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Palkkakustannukset:	907 337
Välilliset kustannukset, FR40%:	360 934
Kustannukset yhteensä:	1 270 271

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus:	1 016 216
Kuntarahoitus:	147 862
Muu julkinen:	106 193
Rahoitus yhteensä:	1 270 271

Hankearviointi, pisteet: 38/52

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 3 A

Valmistelija: Katarina Timisjärvi, 040 685 4025

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Maakunnan yhteistyöryhmälle esitetään, että se antaa hankkeesta myönteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa toimintalinjan ”Oikeudenmukaisen

siirtymän Suomi” ja erityistavoitteen 7.1 ”Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainensiirtymä” osalta.

Hanke vastaa turvetuotannon alasajosta johtuviin sosioekonomisiin ja aluetaloudellisiin haasteisiin luomalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja edistämällä liiketoiminnan monipuolistumista vahvistamalla alueen vihreää siirtymää tukevaa tutkimusta ja kehitystä. Hanke on älykkään erikoistumisen strategian mukainen.

Uuden tutkimustiedon sekä uusien tutkimus-, demonstraatio- ja oppimisympäristöjen yhteiskehittäminen alueen eri koulutussektoreiden sekä työelämän kesken tukee alueen elinkeinoelämän uudistumista vihreän siirtymän mukaisesti ja tätä kautta Pohjois-Pohjanmaan taloudellista kehitystä.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 3 (Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen A. (Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä ja työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.